

Bosna i Hercegovina

Босна и Херцеговина

Sud Bosne i Hercegovine

Суд Босна и Херцеговина

Predmet broj : S1 1 K 041550 23 Krž 2

Datum donošenja: 12.09.2023. godine

Datum pismenog otpravka: 05.10.2023. godine

Pred Apelacionim vijećem u sastavu:

sudija Hilmo Vučinić, predsjednik vijeća

sudija Redžib Begić, član vijeća

sudija Zvezdana Antonović, član vijeća

PREDMET TUŽILAŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

protiv optuženog

BOBANA INĐIĆA

DRUGOSTEPENA PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine: Džermin Pašić

Branilac optuženog Bobana Inđića: Advokat Senad Kreho

Broj: S1 1 K 041550 23 Krž 2
Sarajevo, 12.09.2023. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću Apelacionog odjeljenja, sastavljenom od sudije Hilma Vučinića, kao predsjednika vijeća, te sudija Redžiba Begića i Zvezdane Antonović, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravnog savjetnika Nedima Muminovića, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Bobana Inđića, zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 22. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, odlučujući o žalbi Tužilaštva Bosne i Hercegovine, te žalbi branioca optuženog Bobana Inđića, advokata Senada Krehe, izjavljenim protiv presude Suda Bosne i Hercegovine broj: S1 1 K 041550 21 Kri od 19.01.2023. godine, nakon održane javne sjednice vijeća dana 12.09.2023. godine, u prisustvu tužioca Tužilaštva Bosne i Hercegovine Ahmeda Mešića (u zamjeni za tužioca Džermina Pašića), optuženog Bobana Inđića, te njegovog branioca, advokata Senada Krehe, na osnovu člana 310. stav 1. i člana 313. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

Odbijaju se, kao neosnovane, žalba Tužilaštva Bosne i Hercegovine i žalba branioca optuženog Bobana Inđića, te se prvostepena presuda Suda Bosne i Hercegovine broj: S1 1 K 041550 21 Kri od 19.01.2023. godine od 19.01.2023. godine **potvrđuje.**

O B R A Z L O Ž E N J E

I TOK POSTUPKA

1. Presudom Suda Bosne i Hercegovine (Sud BiH/Sud), broj: S1 1K 041550 21 Kri od 19.01. 2023. godine optuženi Boban Inđić oglašen je krivim da je radnjama opisanim u izreci presude počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 22. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (u daljem tekstu : KZ SFRJ), za koje djelo mu je primjenom odredaba članova 33.,38. i 41. KZ SFRJ izrečena kazna zatvora u trajanju

od 15 (petnaest) godina, a u koju kaznu mu se na osnovu člana 50. KZ SFRJ uračunava vrijeme provedeno u pritvoru u periodu od 05.12.2014. do 06.03.2015. godine, zatim od 13.03.2015. do 13.04.2015. godine i od 20.10.2022. godine pa nadalje.

2. Istom presudom optuženi je primjenom odredbe člana 188. stav 4. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: ZKP BiH) oslobođen od dužnosti naknade troškova krivičnog postupka.
3. Konačno, istom presudom oštećeni Sahret Babačić, Ifeta Topuzović, Almir Zeković, Đorđije Vujović, Kaće Preljević, Selma Čolović, Nail Kajević, Etem Softić, Bahto Husović, Alija Kapetanović, Edina Bakija, Ramiza Mulić i drugi su na osnovu člana 198. stav 2. ZKP BiH sa imovinskopravnim zahtjevima upućeni na parnicu.

II ŽALBE I ODGOVOR NA ŽALBU

4. Protiv navedene presude žalbu je izjavilo Tužilaštvo Bosne i Hercegovine (*u daljem tekstu*: Tužilaštvo BiH/ Tužilaštvo) i to zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o krivičnopravnoj sankciji, sa prijedlogom da vijeće Apelacionog odjeljenja žalbu uvaži, ukine ili preinači prvostepenu presudu, te optuženog Bobana Inđića osudi na kaznu zatvora u dužem trajanju.
5. Žalbu protiv prvostepene presude izjavio je i branilac optuženog Bobana Inđića, advokat Senad Kreho, i to zbog povrede prava na pravično suđenje, bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, pogrešne primjene materijalnog prava, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o krivičnopravnoj sankciji, sa prijedlogom da Apelaciono vijeće žalbu usvoji, te prvostepenu presudu preinači i optuženog oslobodi od optužbe, ili da pobijanu presudu ukine i odredi održavanje pretresa.
6. Branilac optuženog Bobana Inđića je dostavio odgovor na žalbu Tužilaštva BiH, sa prijedlogom da Sud istu odbaci kao nedozvoljenu ili odbije kao neosnovanu.
7. Na javnoj sjednici vijeća održanoj dana 12.09.2023. godine, u skladu sa članom 304. ZKP BiH, tužilac Tužilaštva BiH Ahmed Mešić, kao i branilac optuženog su izjavili da

ostaju u potpunosti pri svim navodima iz žalbi. Branilac optuženog je izjavio da ostaje i kod odgovora na žalbu. Optuženi se saglasio sa izlaganjem svog branioca.

8. Nakon što je u skladu sa odredbom člana 306. ZKP BiH ispitalo pobijanu presudu u okviru istaknutih žalbenih prigovora, vijeće Apelacionog odjeljenja (*u daljem tekstu: Apelaciono vijeće/Vijeće*) je donijelo odluku kao u izreci iz razloga koji slijede.

III OPĆA PITANJA

9. Prije obrazloženja za svaki istaknuti žalbeni prigovor, Apelaciono vijeće napominje da je obaveza žalioaca da u skladu sa odredbom člana 295. stav 1. tačke b) i c) ZKP BiH, u žalbi navede kako pravni osnov za pobijanje presude, tako i obrazloženje kojim potkrepljuje osnovanost istaknutog prigovora.
10. Budući da Apelaciono vijeće na osnovu odredbe člana 306. ZKP BiH presudu ispituje samo u granicama istaknutih žalbenih prigovora, obaveza je podnosioca žalbe da žalbu sastavi tako da ista može poslužiti kao valjana osnova za ispitivanje presude.
11. U tom smislu, podnosilac žalbe mora konkretizovati žalbene osnove iz kojih pobija presudu, precizirati koji dio presude, dokaz ili postupak suda osporava, te navesti jasno i argumentovano obrazloženje kojim će potkrijepiti istaknuti prigovor.
12. Samo paušalno označavanje žalbenih osnova, jednako kao i ukazivanje na navodne nepravilnosti u toku prvostepenog postupka, bez preciziranja na koji žalbeni osnov se podnosilac žalbe poziva, nije valjana osnova za ispitivanje prvostepene presude, a zbog čega će Apelaciono vijeće neobrazložene i nejasne žalbene prigovore *prima facie* odbiti kao neosnovane.
13. Konačno, Apelaciono vijeće ističe da valja imati u vidu da drugostepena presuda predstavlja odluku koja je donesena u žalbenom postupku, te kada je u pitanju njeno obrazloženje dovoljno je da se u njoj upućuje, odnosno da ona sadrži slaganje sa tvrdenjima i ocjenama nižestepenog suda u smislu da žalbeni sud u obrazloženju svoje odluke ukazuje na prihvatljivost stavova i ocjena nižeg suda, odnosno njegovih utvrđenja sa kojima se slaže. To znači da nije neophodno odgovoriti i obrazložiti svaki žalbeni navod, već je dovoljno da je drugostepni sud razmotrio osnovna pitanja koja

žalbe osporavaju i koja su od odlučujućeg značaja u donošenju konačne odluke o postojanju krivičnog djela i krivične odgovornosti.¹

IV ŽALBENI OSNOV BITNA POVREDA ODREDAVA KRIVIČNOG POSTUPKA IZ ČLANA 296. STAV 1. TAČKA a) U VEZI SA ČLANOM 297. ZKP BIH

(i) Standardi za odlučivanje po žalbi

14. U skladu sa članom 296. stav 1. tačka a) ZKP BiH, presuda se može pobijati zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka. Bitne povrede odredaba krivičnog postupka propisane su članom 297. ZKP BiH.²

15. S obzirom na težinu i značaj počinjenih povreda postupka, ZKP BiH pravi razliku između onih povreda koje, ako se utvrdi da postoje, stvaraju neoborivu pretpostavku da su negativno uticale na valjanost izrečene presude (apsolutno bitne povrede) i povreda kod kojih se, u svakom konkretnom slučaju, ostavlja na ocjenu Sudu da li je ustanovljena povreda postupka imala ili mogla imati negativan utjecaj na valjanost presude (relativno bitne povrede).

16. Apsolutno bitne povrede ZKP BiH taksativno su nabrojane u tačkama a) do k) stava 1. člana 297. ZKP BiH.

17. Ukoliko bi Apelaciono vijeće našlo da postoji neka od bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, obavezno je da u skladu sa odredbom iz člana 315. stav 1. tačka

¹ Vidi Evropski sud, Garcia Ruiz protiv Španije, 1999-I, 31 EHRR 589 GC; Ustavni sud, odluke br. U 62/01 od 5. aprila 2002. godine i AP 352/04 od 23. marta 2005. godine

² Član 297. **Bitne povrede odredaba krivičnog postupka:** (1) Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji: a) ako je Sud bio nepropisno sastavljen ili ako je u izricanju presude učestvovao sudija koji nije učestvovao na glavnom pretresu ili koji je pravomoćnom odlukom izuzet od suđenja, b) ako je na glavnom pretresu učestvovao sudija koji se morao izuzeti, c) ako je glavni pretres održan bez osobe čija je prisutnost na glavnom pretresu po zakonu obavezna ili ako je optuženom, branitelju, ili oštećenom protivno njegovom zahtjevu, uskraćeno da na glavnom pretresu upotrebljava svoj jezik i da na svom jeziku prati tok glavnog pretresa, d) ako je povrijeđeno pravo na odbranu, e) ako je protivno zakonu bila isključena javnost na glavnom pretresu, f) ako je Sud povrijedio propise krivičnog postupka o postojanju odobrenja nadležnog organa, g) ako je Sud donio presudu a nije bio stvarno nadležan ili ako je nepravilno odbio optužbu zbog stvarne nenadležnosti, h) ako Sud svojom presudom nije potpuno riješio predmet optužbe; i) ako se presuda zasniva na dokazu na kome se po odredbama ovog zakona ne može zasnivati presuda, j) ako je optužba prekoračena, k) ako je izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi ili razlozima presude ili ako presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama. (2) Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji i ako Sud u toku glavnog pretresa ili prilikom donošenja presude nije primijenio ili je nepravilno primijenio koju odredbu ovog zakona, a to je bilo ili je moglo biti od utjecaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

a) ZKP BiH, ukine prvostepenu presudu, izuzev u slučajevima iz člana 314. stav 1. ZKP BiH.³

18. Za razliku od apsolutnih, relativno bitne povrede nisu taksativno pobrojane u zakonu, već postoje u slučaju kada Sud u toku glavnog pretresa ili prilikom donošenja presude, nije primjenio ili je nepravilno primjenio koju odredbu zakona o krivičnom postupku, ali samo ukoliko je to bilo ili je moglo biti od utjecaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

19. U odnosu na navode da je povreda načela krivičnog postupka mogla imati negativan utjecaj na donošenje zakonite i pravilne presude, nije dovoljno da podnosilac žalbe jednostavno tvrdi da se procesna povreda *hipotetički* mogla negativno odraziti na donošenje zakonite i pravilne presude, već će žalbeno vijeće zaključiti da se povreda načela krivičnog postupka desila samo ako podnosilac žalbe ukaže da je ona materijalne prirode i da se ne može zaključiti da navedena povreda nije negativno utjecala na donošenje zakonite i pravilne presude. Naime, kada žalbeno vijeće smatra da je donesena zakonita i pravilna presuda bez obzira na povredu postupka takve prirode, žalbeno vijeće će zaključiti da član 297. stav 2. ZKP BiH nije prekršen.

(ii) Navodi žalbe branioca optuženog Bobana Inđića

20. U uvodu žalbe branioca optuženog naznačeno je da se prvostepena presuda pobija zbog povrede prava na pravično suđenje, kao i bitnih povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačke d) i k) i stava 2. ZKP BIH. Međutim, u obrazloženju žalbe nije konkretizovano u čemu se ogleda postojanje niti jedne od bitnih povreda odredaba krivičnog postupka. Ključna teza iznesena u žalbi je ta da je povređeno pravo optuženog na pravično suđenje obzirom da je optuženi, označen kao osoba B.I., za iste radnje i isti činjenični opis, te isto krivično djelo prethodno oglašen krivim u predmetu broj: S1 1 K 018711 15 Kri (Luka Dragičević i drugi), a koji postupak je razdvojen u odnosu na optuženog Bobana Inđića. Iz navedenog razloga odbrana optuženog u ponovnom suđenju nije bila u mogućnosti da pobije navode optužbe, s obzirom da je prvostepeno vijeće tri mjeseca ranije zauzelo svoj stav, te de facto i de

³Član 314. **Preinačenje prvostepene presude:** (1) Vijeće apelacionog odjeljenja će, uvažavajući žalbu, presudom preinačiti prvostepenu presudu ako smatra da su odlučne činjenice u prvostepenoj presudi pravilno utvrđene i da se, s obzirom na utvrđeno činjenično stanje, po pravilnoj primjeni zakona, ima donijeti drukčija presuda, a prema stanju stvari i u slučaju povrede iz člana 297. stav (1) tačka f), g) i j) ovog zakona.

iure iznijelo zaključak van razumne sumnje o krivnji optuženog za krivično djelo koje mu je stavljeno na teret. U tom smislu branilac se pozvao na odluku Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) u predmetu Matijašević protiv Srbije, te smatra da je ovakvim postupanjem povrijeđeno pravo optuženog na nepristrasan sud u smislu člana 6. stav 1. Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama (u daljem tekstu: EKLJP), ukazujući na kriterije ESLJP, tzv. subjektivni i objektivni test, te uzimajući u obzir da je Vijeće imalo da „sudi samo protiv vlastitog stava“. Po navodima žalbe, da je postupak protiv optuženog Inđića bio nepravedan, subjektivan i protivan zakonskim odredbama, kao i međunarodnom pravu ukazuje i činjenica da je na dostavljenom pismenom otpravku presude naznačen broj predmeta S1 1 K 018711 15 Kri, a u kojem je donesena naprijed navedena presuda.

(iii) Odluka Apelacionog vijeća

21. Suprotno navodima žalbe, Apelaciono vijeće nalazi neosnovanim prigovore kojima se ukazuje da optuženi nije imao pravično suđenje, odnosno da nije imao pristup nepristrasnom sudu.
22. Kod ovakvog zaključka ovo Vijeće prije svega konstatuje da nije sporno da se optuženi Boban Inđić optužnicom u razdvojenom postupku teretio da je kao saizvršilac učestvovao u istom događaju kao i optuženi u predmetu Luka Dragičević i dr. koji se vodio pod brojem S1 1 K 018711 15 Kri (pod kojim poslovnim brojem je postupak do razdvajanja vođen i u odnosu na optuženog Inđića). U tom predmetu je, kako se to navodi u žalbi ranije donesena presuda u kojoj optuženi Boban Inđić u činjeničnom opisu izreke te presude označen inicijalima B.I. Međutim, ovo Vijeće nalazi da takvo postupanje (istog vijeća u dva povezana predmeta) samo po sebi ne može dovesti u pitanje pristrasnost tog vijeća koje je odlučivalo, već je za takvu tvrdnju bilo potrebno ponuditi argumentaciju da je prvostepeno vijeće zaista postupalo sa predubjeđenjem u odnosu na optuženog, a što u konkretnom nije bio slučaj, jer odbrana osim paušalnog navođenja nije navela takvu argumentaciju u prilog svojoj tvrdnji.
23. U prilog ovakvom zaključku Apelaciono vijeće ukazuje i na odredbu člana 280. stav 1. ZKP BiH, prema kojoj se presuda može odnositi samo na osobu koja je optužena i samo na djelo koje je predmet optužbe, kao i na odredbu člana 281. stav 1. istog zakona, prema kojoj Sud zasniva presudu samo na činjenicama i dokazima koji su izneseni na glavnom pretresu.

24. Imajući u vidu navedene zakonske odredbe, ovo Vijeće napominje da Sud odluku donosi in concreto, tj. zasebno za svaki predmet, cijeneći dokaze u odnosu na svakog optuženog pojedinačno, tako da odlučivanje u povezanim predmetima samo po sebi, bez iznošenja konkretne argumentacije u prilog pristrasnosti vijeća ne mora po automatizmu značiti da Vijeće postupa sa predubjeđenjem prilikom odlučivanja u drugom, povezanom predmetu.
25. Ono što je bitno naglasiti, a o čemu će više riječi biti u nastavku presude, jeste to da je prvostepeni sud sa posebnom pažnjom cijenio dokaze u odnosu na identifikaciju, ulogu i radnje optuženog Bobana Inđića u inkriminisanom događaju, te je van razumne sumnje utvrdio da je bio sve vrijeme aktivan akter inkriminisanog događaja, tako da po ocjeni ovog vijeća, nije ostavljen ni minimum prostora za sumnju da je prvostepeno vijeće postupalo pristrasno, odnosno na osnovu predubjeđenja koje je proisteklo iz odlučivanja u predmetu protiv optuženih Luke Dragičevića i dr.
26. Što se tiče navoda da je prvostepena presuda označena brojem predmeta S1 1K 018711 15 Kri koji se odnosi na optužene Luku Dragičevića i dr., Apelaciono vijeće primjećuje da se taj broj nalazi samo na popratnom dokumentu uz presudu, dok je na zaglavlju pobijane presude presude označen tačan brojem predmeta, odnosno S1 1 K 041550 21 Kri, iz kojeg razloga Vijeće smatra da se radi o očitoj tehničkoj omašci prilikom sačinjavanja popratnog dokumenta, a što nema nikakvog značaja za zakonitost i pravilnost pobijane presude niti pojačava argumentaciju branioca optuženog za tvrdnju iznesenu u žalbi.
27. Konačno, ovakav stav u odnosu na suđenje pred nepristrasnim sudom ranije je zauzet u predmetu ovog suda (S1 1 0 003369 16 Krž od 7. novembra 2016. godine) a što je prihvaćeno i u Odluci Ustavnog suda (AP 876/17 od 24.04.2019. godine), te svoje uporište ima i u relevantnoj praksi Evropskog suda za ljudska prava (predmet Švarcenberger protiv Njemačke, odluka od 10.09.2006. godine i Poppe protiv Holandije, odluka od 24.03.2009. godine), kao i praksi MKSJ (Nalog MKSJ u predmetu Tužilac protiv Ratka Mladića od 15.05.2012. godine).

VI ŽALBENI OSNOV POGREŠNO I NEPOTPUNO UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE
IZ ČLANA 296. STAV 1. TAČKA C) U VEZI SA ČLANOM 299. STAV 1. ZKP BIH

(i) Standardi za odlučivanje po žalbi

28. Standard koji žalbeno vijeće treba primijeniti prilikom preispitivanja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja jeste utemeljenost.
29. Žalbeno vijeće će prilikom razmatranja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja utvrditi da li bi jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima došao do istog zaključka isključujući svaku razumnu sumnju. Neće svaka činjenična greška biti razlog da žalbeno vijeće ukine presudu, nego samo ona greška koja je uzrokovala nepravilnu presudu, što se kvalifikuje kao krajnje nepravičan ishod sudskog postupka, kao u slučaju kada je optuženi osuđen uprkos nedostatku dokaza o biću krivičnog djela.
30. Prilikom utvrđivanja da li je zaključak pretresnog vijeća bio opravdan žalbeno vijeće kreće od načela da se ne treba olako upuštati u narušavanje činjeničnog stanja koje je utvrdilo pretresno vijeće. Žalbeno vijeće ima na umu, kao opće načelo, da je zadatak da sasluša, provjeri i odmjeri dokaze izvedene na glavnom pretresu prvenstveno u diskrecionoj nadležnosti pretresnog vijeća. Stoga žalbeno vijeće mora iskazati određeno uvažavanje u pogledu činjeničnog stanja koje je utvrdilo pretresno vijeće.
31. Žalbeno vijeće može vlastitim nalazom zamijeniti utvrđenje pretresnog vijeća samo ako jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima ne bi mogao donijeti takvu presudu, kada dokazi na koje se oslanjalo pretresno vijeće ne bi mogli biti prihvaćeni od strane bilo kojeg objektivnog suda ili kada je ocjena dokaza "potpuno pogrešna".
32. Članom 299. ZKP BiH propisano je kada se presuda može pobijati zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Odlučne činjenice se utvrđuju neposredno pomoću dokaza, ili posredno iz drugih činjenica (indicija ili kontrolnih činjenica). Samo one činjenice koje su sadržane u presudi mogu se smatrati da postoje, te bez obzira što odlučne činjenice postoje, u presudi se uvijek moraju dati razlozi o njihovom postojanju. U suprotnom nema potpuno utvrđenog činjeničnog stanja (nepotpuno utvrđeno činjenično stanje). Ukoliko neka odlučna činjenica nije utvrđena onako kako je

zaista postojala u stvarnosti nekog događaja, onda postoji pogrešno utvrđeno činjenično stanje.

33. U odnosu na neposredne i posredne dokaze Ustavni sud Bosne i Hercegovine naglašava da dokazivanje činjenica putem posrednih dokaza nije samo po sebi u suprotnosti sa načelom pravičnog suđenja u skladu sa članom 6. stav 1. EKLJP. Međutim, dokazanost činjenice putem posrednih dokaza mora se utvrditi izvan svake razumne sumnje, gdje mora postojati čvrsta i logična povezanost tako da činjenični zaključak pretresnog vijeća bude jedini mogući zaključak na osnovu dokaza. Kriterij koji se primjenjuje jeste razumna sumnja. Vrlo rijetko se činjenica može dokazati izvan svake sumnje. Svakako, kao kada se sastave svi dijelovi neke slagalice, ponekad posredni dokazi mogu biti uvjerljiviji od svjedočenja neposrednog očevidca koje može biti podložno varljivosti ljudske percepcije.

34. Ocjenu o tome da li je pogrešno utvrđeno činjenično stanje, Apelaciono vijeće će dati u odnosu na činjenice i utvrđenja na koja je u žalbi ukazano. Kao što je prethodno navedeno, za ovakvu ocjenu treba primijeniti kriterijum po kojem će se razmotriti svi žalbeni prigovori i ocijeniti da li određena odlučna činjenica proizilazi iz izvedenih dokaza.

(ii) Navodi žalbe Tužilaštva BiH

35. U uvodu žalbe Tužilaštva BiH naznačeno je da se prvostepena presuda pobija i zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH, dok u obrazloženju žalbe za takvu povredu nisu dati bilo kakvi razlozi. Žalbom Tužilaštva osporava se pravilnost činjeničnih utvrđenja oslobađajućeg dijela presude u predmetu Luka Dragičević i drugi, iz kojeg je razdvojen postupak u odnosu na optuženog Indića i što da je imali za posljedicu ispuštanja dijelova optužnice protiv ovog optuženog, odnosno njene djelimično izmjene, a koji su direktno vezani za stepen krivične odgovornosti optuženog, odnosno visinu izrečene kazne. Obrazlažući ovakvu tvrdnju tužilac ističe da je van razumne sumnje dokazano da je optuženi Dragičević u vrijeme inkriminisanog događaja imao svojstvo komandanta 2. Podrinjske lake pješadijske brigade Višegrad (u daljem tekstu: 2. PLPB Višegrad), u čijem sastavu je djelovala Interventna četa kojom je komandovao optuženi Boban Indić, a čiji su pripadnici direktni izvršioци predmetnog krivičnog djela, kao i da je optuženi Dragičević *Naređenje komande TG Višegrad, broj: str.pov 01-282/42-1 od 21.02.1993. godine*, koje mu je proslijeđeno, a kojim je naređeno protuzakonito odvođenje i zatvaranja civila nesrpske

nacionalnosti iz voza u mjestu povjerio optuženom Inđiću. Za dokazivanje navedene tvrdnje tužilac je u žalbi iznio analizu dokaza izvedenih u predmetu Luka Dragičević i drugi, insistirajući na tome da je prvostepeni sud izvršio pogrešnu ocjenu tih dokaza.

(iii) Odluka apelacionog vijeća

36. Kod ovakvih žalbenih prigovora tužioca Apelaciono vijeće konstatuje da isti ne mogu biti predmetom ocjene pravilnosti utvrđenog činjeničnog stanja u pobijanoj presudi iz razloga što se isti onose na činjenična utvrđenja iz druge presude, a koja je u međuvremenu postala i pravosnažna.
37. Što se tiče navoda žalbe o izmjenama u činjeničnom opisu u pobijanoj presudi, ovo vijeće nalazi da su te intervencije izvršene u skladu sa rezultatima dokaznog postupka u ovom predmetu, i to tako što su izostavljeni dijelovi optužnice koji nisu dokazani.

(iv) Navodi žalbe branioca optuženog

38. Osparavajući pravilnost utvrđenog činjeničnog stana iz pobijane presude branilac u žalbi prije svega navodi da Tužilaštvo nije dokazalo vezu krivičnog djela sa oružanim sukobom. Tako, prema navodima žalbe, iz dokaza T-49 (Depeša MUP Srbije, Služba nacionalne bezbjednosti) proizilazi da se oteći i ubijeni civili tretiraju kao državljani Savezne republike Jugoslavije (u daljem tekstu: SRJ), a u što su se uvjerali vojnici koji su ušli u voz na osnovu kontrole njihovih ličnih karata, te što su svojim iskazima potvrdili svjedoci Zoran Pantović, Milan Koković i Radojko Ješić. Obzirom da SRJ u februaru 1993. godine nije bila strana u oružanom sukobu u BiH, oštećeni civili nisu bili državljani jedne od strana u sukobu. Pored toga, okolnost da je djelo počinjeno „...za vrijeme rata,oružanog sukoba ili okupacije“ Tužilaštvo je moralo dokazivati Odlukom o proglašenju neposredne ratne opasnosti, objavljena u Sl. glasniku R. BiH br. 1/92 od 08.04.1992. godine i Odlukom Predsjedništva R. BiH o proglašenju ratnog stanja ,objavljena u Sl. List R BiH br. 7/92 od 20.06.1992. godine, a koji dokazi nisu izvedeni.
39. Branilac u žalbi iznosi tvrdnju da je ocjena vjerodostojnosti protivrječnih dokaza u pobijanoj presudi paušalna, proizvoljna, subjektivno fragmentirana navođenjem pojedinačnih dijelova iskaza kontaminiranih svjedoka, te generalnim stavom da se sve ono što ide u korist optuženom Inđiću nastoji prikazati namjerom izbjegavanja krivične odgovornosti, te prijateljstvom svjedoka sa optuženim. Za ovakvu tvrdnju žalbom se

ukazuje na analizu iskaza svjedoka Miće Jovičića i Nebojše Ranisavljevića iz prvostepene presudi, pri čemu Sud ne poklanja vjeru svjedoku Ranisavljeviću, u dijelu kojim negira prisustvo optuženog Inđića u dešavanjima kritičnog dana. Po stavu odbrane, sumnja u pravilnost utvrđenih relevantnih činjenica iz pobijane presude prvenstveno proizilazi iz razloga upitnog kredibiliteta svjedoka Tužilaštva, uzajamne protivrječnosti dokaza Tužilaštva, te nezakonitosti provedene istrage. Takođe, žalbom se tvrdi da svjedoci ST-1 i Mićo Jovičić, kao ključni svjedoci Tužilaštva, svojim prije svega međusobno kontradiktornim svjedočenjima, nisu potvrdili navode činjeničnog opisa optužnice, dok s druge strane, iskaz jedinog neposrednog svjedoka, Slobodana Ičagića, Sud nije ocijenio u vezi sa ostalim iskazima.

40. U analizi iskaza svjedoka ST-1 u žalbi se ukazuje da je ovaj svjedok dobro naučen, motivisan, ali i prinuđen da svjedoči na način na koji je svjedočio, a kao posljedica višegodišnjih pritisaka na njega i njegovu porodicu, što je potvrdio i sam svjedok iskazom da su istražiocima imali spisak imena koja su mu pročitana, te koja je on poslije govorio tužiocima. Navedeno potvrđuje i nervoza primjećena kod svjedoka na kraju svjedočenja putem video linka dana 03.02. i 17.02.2017. godine, kao i odvođenje svjedoka u R. Srbiju pod nerazjašnjenim okolnostima, gdje mu je pružen bolji život (dokaz odbrane Obrada Poluge DO-3/pismo svjedoka upućeno njegovoj supruzi). Kredibilitet ovog svjedoka je za odbranu dalje narušen i njegovim skromnim obrazovanjem, što potvrđuje i sam svjedok svojim iskazom. Dalje, žalbom se ukazuje na protivrječnost iskaza svjedoka ST-1 sa iskazom svjedoka Miće Jovičića, čije je svjedočenje da se kamion zaustavio na punktu u Dobrunu, ali i protivrječnost iskazima svjedoka Krsta Papića i Dušana Božića, te svjedoka Nebojše Ranisavljevića, koji su negirali slijetanje kamiona s puta. Žalbom su dalje citirane nesuglasnosti iskaza ova dva svjedoka, u pogledu dešavanja u Osnovnoj školi Prelovo, kada su svjedoci u istom okruženju identifikovali različita lica kao učesnike u inkriminiranim radnjama učinjenim na navedenoj lokaciji. Ovi navodi se dalje potkrijepljuju obrazlaganjem suprotnosti iskaza svjedoka ST-1 sa iskazom svjedoka Gorana Božića, koji je po svjedočenju ST-1 stajao na vratima Osnovne škole, ne dopuštajući mu da uđe, dok je svjedočenje Božića da se kao mladi vojnik u to vrijeme nalazio u kasarni Vardište, koju ne bi mogao napustiti bez odobrenja svog starješine (dokazi optuženog Obrada Poluge, O-III-3 i O-III-4). Pored toga, žalbom je ukazano na iskaze svjedoka Duška Božića i Srđana Glibića kako uopće nije bilo struje u školi usljed srušenog dalekovoda, pa u vezi s tim odbrana postavlja pitanje kako je moguće da je svjedok ST-1, stojeći na vratima škole,

u kojoj nije bilo struje, ipak mogao identifikovati sve optužene i njihove radnje, kao i da je izjavio da je na jednom pasošu pročitao Priboj, iako je nepismen. O upitnom kredibilitetu svjedoka govori i svjedočenje Stanice Marković, koja je objasnila na koji način je svjedok ST-1 dao svoj iskaz, te kakva saznanja crpi iz onoga što joj je svjedok saopćio. Na navedene okolnosti je svjedočio na glavnom pretresu i svjedok Dragan Simić, koji je izjavio da ST-1 kritične večeri uopće nije bio na dužnosti. U konačnici branilac zaključuje da pored prednje navedenih, iskaz svjedoka je suprotan iskazima drugih svjedoka (Krste Papića, Dušana Božića, Dragoljuba Čarkića, supruge ST-1, ...), kao i da svjedočenje ovog svjedoka obuhvata i događaje u Mušićima, iako svjedok uopće nije bio prisutan na navedenoj lokaciji.

40. Upitnost kredibiliteta svjedoka Miće Jovičića za odbranu jeste njegov motiv zaključenja sporazuma o priznanju krivnje, uz garanciju izricanja najniže moguće sankcije. Iako je svjedok identifikovao Bobana Inđića kao učesnika u inkriminiranim događajima, njegov iskaz je ipak u suprotnosti sa iskazima svjedoka ST-1, Krste Papića i Dušana Božića, te posebno svjedoka Ranisavljevića. U prilog navedenom odbrana se pozvala na iskaz ovog svjedoka datog u Tužilaštvu 2014. godine, kao i zaključeni sporazum, a o kojima je Vijeće zabranilo da se svjedok ispituje na glavnom pretresu, što je suprotno dosadašnjoj praksi Suda BiH, pozivajući se konkretno na predmete broj: X-Kr-05/24, X-KR-06/180-2 i X-KR-06-18-3, a pored toga se tvrdi da je ovakvim postupkom Suda načinjena povreda prava na pravično suđenje optuženog, što je samim tim i diskriminatorno. Kako bi dalje ukazao na koliziju iskaza svjedoka Tužilaštva, branilac je naveo različitosti u pogledu identifikacije lica koje je vozilo kamion, pri čemu je svjedok Jovičić imenovao Dragana Šekarića, a ST-1 Momira Nikolića. U žalbi se ističe da svjedok Ranisavljević nema motiva da pomogne optuženom Inđiću, s obzirom da je za isto djelo već osuđen i koju kaznu je izdržao, a da je ovaj svjedok izričito negirao prisustvo optuženog Inđića tokom vožnje kamionom. Nadalje branilac ukazuje da su utvrđenja iz presude da je optuženi Inđić sa Milanom Lukićem naredio otpravniku vozova da zaustavi voz, kao i da je ušao u isti, te legitimisao putnike i iste izvodio, suprotna iskazu svjedoka Jovičića koji uopće ne pominje optuženog. Upravo suprotno, svjedok Ranisavljević opisuje učešće svjedoka Jovičića u opisanoj ulozi, te u direktnoj vezi sa egzekutorom Lukićem, što se žalbom navodi kako bi se dodatno osnažile prednje navedene tvrdnje o njegovim motivima za svjedočenje. Pored isticanja razlika u iskazima svjedoka Jovičića i Ranisavljevića (uslovi vidljivosti usljed mraka, položaj svjedoka Jovičića ispred škole i u Mušićima, brojnost vozila, itd.) dalje je ukazano na svjedočenje Jovičića da je strijeljanje putnika u

Mušićima izvršio Milan Lukić, na osnovu čega branilac zaključuje da Lukić strijeljanje nije učinio zajedno sa Bobanom Inđićem kako je to navedeno u optužnici, a koji se nalazio iza Lukića, odnosno da svjedok nije potvrdio učešće optuženog u strijeljanju civila. S druge strane, ukazuje i na svjedočenje svjedoka Ranisavljevića, da nije vidio optuženog od trenutka polaska kamiona sa Okolišta ,pa do okončanja likvidacije civila u Mušićima. Zbog svega navedenog, odbrana drži da je svjedok Ranisavljević svjedočio istinito, ne potvrđujući „*diktirane*“ iskaze svjedoka Jovičića, zbog čega je i postupajući tužilac odustao od njegovog direktnog saslušanja. Također, navodi da pobijanom presudom nije pomenut ključni dio iskaza svjedoka Ranisavljevića koji svojim neposrednim svjedočenjima, kao i izjavama datim u Ambasadi BiH u Srbiji, nije identifikovao optuženog kao učesnika u predmetnom događaju.

41. U pogledu iskaza svjedoka Krste Papića, ukazano je na dijelove istog koji govore o načinu davanja iskaza u Ambasadi BiH u Srbiji, tačnije da svjedok, prije svega, nije dobio poziv za svjedočenje, a dalje, da nakon tužiočevog čitanja imena sa spiska, te insistiranja na potvrđivanju prisustva Bobana Inđića i Obrada Poluge, te nakon potpisivanja zapisnika, isti mu nije pročitao od strane tužioca, niti je svjedoku pružena mogućnost da isti sam pročita. Dalje se žalbom navodi da je odredba ZKP BiH temeljem koje je svjedoku Papiću dodijeljen imunitet proglašena neustavnom, a odluka Suda da se isti sasluša u svojstvu svjedoka sa imunitetom, bez prava žalbe, učinila je da su optuženi (optuženi Boban Inđić, kao i optuženi u predmetu Luka Dragičević i drugi) bili apsolutno lišeni sredstava pravne zaštite.
42. Žalbom se potom ukazuje i na iskaz svjedoka Dušana Božića na okolnost nedozvoljenih pritisaka i uticaja istražilaca i tužilaca prilikom davanja iskaza tokom istrage. U tom smislu odbrana je posebno naglasila njegovo svjedočenje sa glavnog pretresa da nikoga od prije identifikovanih lica (navedenih u predloženim zapisnicima o saslušanju svjedoka) nije vidio, a koja imena mu je saopćio tužilac Vitorović, jer on nije uopće ulazio u školu. Branilac je stava da u odnosu na uložene zapisnike o saslušanju svjedoka Krste Papića, Dušana Božića i ST-1, shodno praksi MKSJ, prilikom ovakvih svjedočenja Sud treba da se osloni na lična svjedočenja u sudnici.
43. Žalbom odbrane je ukazano i na svjedočenje supruge svjedoka ST-1 o pritiscima na nju, njenog supruga i porodicu, kao i pritiscima na druge svjedoke i građane, koji navodi su potkrijepljuju dokazima odbrane Obrada Poluge od D-O-III-1 do D-O-III-24. Također, a što upravo potkrijepljuje navode odbrane o ličnosti svjedoka ST-1, te o njegovim motivima i načinu svjedočenja, a koje svjedočenje je potkrijepljeno i

saglasnim iskazima svjedoka Željka Matovića, Slaviše Jeremića, Nebojše Kesića i Denisa Rašića, policijskih službenika koji su potvrdili prisustvo stranih državljana i istražnih organa tokom istrage na području općine Prelovo, njihove nenajavljane dolaske, kontakte sa svjedokom ST-1 i drugim svjedocima optužbe, ličnim saznanjima o traženju pomoći i prijavama supruge ST-1 PS Višegrad i odvođenju od kuće svjedoka ST-1.

44. Žalbom se osporava i odluka Suda o neprihvatanju iskaza svjedoka odbrane Obrada Poluge, i to Radivoja Pljevaljića, Mome Lorića, Slobodana Tešovića, Radovana Joksimovića i Milana Komada, navodeći da isti kriterij nije primijenjen kada je riječ o svjedocima Tužilaštva na koje se odnosi ista vremenska distanca, zbog čega branilac smatra da ovi dokazi nisu ocijenjeni shodno članu 290. stav 7. ZKP BiH. U žalbi se ističe da pobijanom presudom iskazi ključnih svjedoka odbrane (Heleta Svetislav, Matović Dragoslav, Krsmanović Sreten, Pavlović Slobodan, Tanović Radivoje, Stojanović Željko, Krsmanović Žarko, Mitrašinović Milomir) koji su detaljni i međusobno saglasni, te koji potvrđuju da je optuženi dana 27.02.1993. godine bio na borbenom zadatku u rejonu Sjemeća, u svojstvu komandira Interventne čete Višegradske brigade, nisu pravilno ocijenjeni, te su žalbom izloženi za odbranu ključni dijelovi iskaza svjedoka koji su svjedočili na okolnosti alibija optuženog. Konačno branilac podsjeća i dužnost suda da svjesno ocijeni svaki dokaz posebno i u vezi sa drugim dokazima, te primjenom načela *in dubio pro reo*.

(iv) Odluka apelacionog vijeća

45. Razmatrajući žalbene prigovore branioca optuženog da Tužilaštvo nije dokazalo vezu krivičnog djela sa oružanim sukobom, ovo Vijeće iste nalazi neosnovnim. Suprotno navodima žalbe, za postojanje krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. KZ SFRJ, nije neophodno utvrditi da se radilo o međunarodnom oružanom sukobu, već je dovoljno da se utvrdi kršenje pravila međunarodnog prava, odnosno da je usmjereno protiv civilnog stanovništva kao zaštićene kategorije, a o čemu je detaljno obrazloženo dala prvostepena presuda.⁴ Pri tome, državljanstvo oštećenih nije od značaja prilikom utvrđivanja njihovog statusa, jer ista uživaju zaštitu bez obzira na državljanstvo bilo koje države. S tim u vezi, nema sumnje da su ubijena

⁴ Vidjeti paragrafe 112.-146. Prvostepene presude

lica u ovom predmetu, bili zaštićena kategorija, jer se radi o licima koja na bilo koji način nisu učestvovala u neprijateljstvima. Na kraju, osim paušalnog navođenja, odbrana optuženog nije konkretizovala navode da nije dokazano postojanje svih elemenata predmetnog krivičnog djela, tako se Vijeće nije posebno upuštalo u ispitivanje ovih navoda.

46. Nadalje, analizom žalbe branioca optuženog Inđića, proizilazi da odbrana ukazivanjem na iskaze svjedoka Nebojše Ranisavljevića, ST-1, njegove supruge, Miće Jovičića, Krste Papića i Dušana Božića, odnosno ukazujući na protivrječnosti u njihovim iskazima u istrazi i na glavnom pretresu, te na međusobne protivrječnosti nastoji osporiti pravilnost činjeničnog stanja utvrđenog prvostepenom presudom.
47. Suprotno navodima žalbe, Apelaciono vijeće nalazi da je prvostepeni sud izveo pravilnu analizu svih prvedenih dokaza, i to cijeneći svaki dokaz posebno i u njihovoj međusobnoj vezi. Suprotno tome ovo Vijeće primjećuje da branilac u žalbi, posebno ukazivanjem na protivrječnosti u iskazima svjedoka, parcijalno analizira ove iskaze, tj. insistira na pojedinim fragmentima iskaza svjedoka, a koji nisu od odlučujućeg značaja za donošenje odluke. Za razliku od takvog pristupa odbrane, prvostepeni sud je dao detaljnu analizu iskaza ovih svjedoka u cjelini, cijeneći ih zasebno i u međusobnoj vezi.
48. U tom smislu, kada su u pitanju iskazi svjedoka ST-1 i Miće Jovičića, koje odbrana svojom žalbom najviše osporava, Apelaciono vijeće nalazi da se radi o svjedocima koji su vrlo detaljno iznijeli svoja saznanja o inkriminisanom događaju, na način da njihovo svjedočenje nije ostavilo bilo kakve dileme u pogledu uloge optuženog u inkriminisanom događaju. To se posebno odnosi na iskaz svjedoka svjedoka Miće Jovičića koji je bio prisutan sve vrijeme sa optuženim, počev od polaska sa Okolišta, zatim tokom boravka na željezničkoj stanici Štrpci, potom u školi u Prelovu, a na kraju i na mjestu ubistva zarobljenih civila u Mušićima. Dakle, radi se o svjedoku koji je poznao optuženog i prije inkriminisanog događaja koji je svjedočio o cjelokupnom događaju i koji je bio u mogućnosti da ga detaljno, hronološki opiše, a koji je između ostalog imao i najbolji uvid u kretanje i ponašanje optuženog Inđića, tako da je njegovo svjedočenje predstavljalo pouzdanu osnovu prilikom donošenja osuđujuće presude.
49. Isto tako, kada je u pitanju svjedočenje svjedoka ST-1, isti je svjedočio na okolnosti boravka zarobljenih civila u školi u Prelovu, te je detaljno opisao postupanje sa civilima, a pritom je potvrdio i prisustvo optuženog Bobana Inđića. Radi se o svjedoku koji je

također poznao optuženog i prije inkriminisanog događaja (navео da ga poznaje od kad i sebe), tako da isti nije imao bilo kakvu dilemu u pogledu identiteta optuženog. Njegovo svjedočenje se podudara sa svjedočenjem svjedoka Miće Jovičića u dijelu gdje potvrđuju da se optuženi kretao zajedno sa zarobljenim civilima, uz jedinu razliku što je svjedok ST-1 svjedočio o dešavanjima u školi u Prelovu (za razliku od svjedoka Jovičića koji je svjedočio o cijelom toku događaja).

50. Na okolnost boravka optuženog u školi u Prelovu svjedočili su, a kako to proizilazi iz obrazloženja pobijane presude, i svjedoci Krsto Papić i Dušan Božić, koji su u svojim iskazima u istrazi također potvrdili prisustvo optuženog Inđića na tom lokalitetu. Iako su ovi svjedoci na glavnom pretresu nastojali reterirati od tih iskaza, ipak za takvo postupanje nisu ponudili bilo kakvo razumno i logično pojašnjenje. To posebno ako se ima u vidu da se njihovi iskazi iz istrage nadovezuju na iskaze prethodno navedenih svjedoka, odnosno da su međusobno saglasni u pogledu odlučnih činjenica, a posebno u pogledu prisustva optuženog u školi u Prelovu gdje su zarobljenici bili fizički zlostavljani, a potom i odvedeni na mjesto ubistva u Mušićima. Dakle, za razliku od njihovih iskaza iz istrage, koje su u saglasnosti sa iskazima svjedoka ST-1 i Jovičića, njihovo svjedočenje na pretresu nije imalo potvrdu u drugim provedenim dokazima, tako da sasvim opravdano njihovi iskazi sa glavnog pretresa nisu prihvaćena kao istiniti.
51. Stoga, prethodno navedeni iskazi svjedoka, bez obzira i na pojedine razlike na kojima odbrana insistira (a koje nisu od posebnog značaja), su međusobno saglasni u pogledu odlučnih činjenica, tj. identifikacije i uloge optuženog u inkriminisanom događaju, tako da isti ne ostavljaju bilo kakvu sumnju u pogledu radnji koje je poduzeo.
52. Također, upravo ovakva, međusobno saglasna svjedočenja, otklanjaju bilo kakve dileme u pogledu postojanja motiva svjedoka Jovičića i ST-1 na način da su lažnim svjedočenjem ostvarili lične interese (u pogledu blaže kazne zatvora, odnosno života u drugoj državi). Isto tako, ukazivanje i na pojedine lične okolnosti svjedoka ST-1 (na kojima također odbrana insistira odbrana pozivajući se na svjedočenje njegove supruge) nije dovelo u pitanje pouzdanost njegovog svjedočenja. Naime, suprotno navodima žalbe, prvostepeni sud je iskaze ovih svjedoka doveo u međusobnu vezu, te je imao mogućnost da iste međusobno provjeri, kojom prilikom je utvrđeno da se radi o pouzdanim svjedocima koji imaju neposredna saznanja o inkriminisanom događaju, pri čemu su i međusobno saglasni u pogledu odlučnih činjenica, zbog čega nije bilo

nikakvog razloga da se njihova svjedočenja ne prihvate, odnosno da isti ne budu osnov za donošenje osuđujuće presude.

53. Dakle, prvostepeni sud je posmatrao iskaze ovih svjedoka u cjelini, dovodeći ih u međusobnu vezu, kojom prilikom je imao u vidu i njihove ranije iskaze, te je u konačnici dao ocjenu njihove vjerodostojnosti koja nije sporna ni za ovo Vijeće. Posebno je bitno naglasiti da je prvostepeni sud imao u vidu i razlike u iskazima svjedoka kako u odnosu na ranije iskaze, tako i u odnosu na međusobne razlike među svjedocima kojom prilikom je utvrđeno da se iste uglavnom odnose na pojedine, manje važne detalje, odnosno da nisu od značaja za utvrđivanje odlučnih činjenica, niti je njima doveden u pitanje kredibilitet ovih svjedoka.

54. Što se tiče iskaza svjedoka Nebojše Ranisavljevića, za ovo, kao i za prvostepeno vijeće, indikativno je da je isti svjedočio o cjelokupnoj hronologiji događaja, a da pri tome nije govorio o imenima učesnika inkriminisanog događaja, iz kojeg razloga prvostepeno vijeće, sasvim opravdano nije prihvatilo njegovo svjedočenje u tom dijelu. Naime, sasvim je nelogično da osoba koja je bilo prisutna na svim lokacijama koje se vežu za inkriminisani događaj, te koja je i sama bila sudionik tog događaja, ne može da se izjasni o identitetu aktera tog događaja, pa je stoga prvostepeni sud pravilno sasvim oprezno pristupio ocjeni njegovog svjedočenja. U tom smislu treba napomenuti da Sud prilikom ocjene dokaza, u skladu sa članom 15. ZKP-a BiH, nije vezan formalnim zakonskim pravilima, tj. sud prilikom donošenja odluke nije vezan unaprijed određenim formalnim pravilima, već svoju odluku donosi u skladu sa jednim od osnovnih načela krivičnog postupka, a to je načelo slobodne ocjene dokaza. Prvostepeno vijeće je pravilno konstatovalo, da određene okolnosti na strani svjedoka ne znače same po sebi da se svjedočenje tog svjedoka mora odbaciti kao nepouzđano, već je, naprotiv, dužnost Suda da takav dokaz pažljivo analizira, kako sadržajno, tako i u vezi sa ostalim dokazima.

55. Što se tiče odluke o imunitetu za svjedoka Krste Papića, iako za ovo Vijeće nije sporna Odluka Ustavnog suda BiH broj U – 5/16, važno je napomenuti da se ista odnosi na odredbe o imunitetu koje su procesnog karaktera, pri čemu ta odluka nema retroaktivno dejstvo, a što proizilazi i iz člana člana 7. Zakona o izmjenama i dopunama ZKP-a BiH od 17.09.2018. godine, u kojim je propisano da će se u svim predmetima u kojim je donesena naredba o provođenju istrage do stupanja na snagu ovog Zakona, postupak nastaviti po odredbama ranijeg ZKP-a BiH, što je svakako i ovdje slučaj. Iz

tog razloga, u konkretnom slučaju nije bilo mjesta retroaktivnoj primjeni pomenute Odluke Ustavnog suda, pa time nije upitna ni zakonitost osporavanog svjedočenja.

56. Na kraju, što se tiče navoda žalbe i ukazivanja na dokaze u pogledu alibija optuženog, tj. da se optuženi u inkriminisano vrijeme nalazio na drugom mjestu i da nije bio involviran u inkriminisan dogadjaj, isti po ocijeni ovog Vijeća također nisu doveli u pitanje pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja. Prije svega, a kao što je to prethodno navedeno, svjedoci Tužilaštva su vrlo detaljno govorili o učešću optuženog u inkriminisanom dogadjaju, na način da je bio prisutan još od polaska sa Okolišta, pa na kraju i za vrijeme ubistva u Mušićima. Dakle, za optuženog Inđića nedvosmisleno je utvrđen kontinuitet učešća i kretanja na svim lokalitetima koji se odnose na izvođenje civila iz voza pa do mjesta ubistva, a što nije dovedeno u pitanje ni dokazima na kojima insistira odbrana. Što se tiče tih dokaza odbrane, a kako je to detaljano obrazloženo prvostepenom presudom,⁵ isti se nisu konkretno izjasnili u pogledu kretanja optuženog u inkriminisano vrijeme, već su to kretanje vezali za jedan širi vremenski period, te su o istom govorili pretežno uopćeno. Za ovo Vijeće nije sporno da se optuženi u tom vremenskom rasponu kako su govorili svjedoci, zaista mogao nalaziti i na nekom drugom lokalitetu, ali je van svake razumne sumnje utvrđeno njegovo učešće u inkriminisanom dogadjaju od 27.08.2023. godine, te je žalba odbrane i u ovom dijelu odbijena kao neosnovana.

57. Dakle, suprotno navodima žalbe branioca optuženog, Apelaciono vijeće nalazi da je prvostepeno vijeće u potpunosti i pravilno utvrdilo činjenično stanje, te je žalba branioca optuženog i po ovom žalbenom osnovu odbijena kao neosnovana.

⁵ Vidjeti paragrafe 245.-247. Prvostepene presude

VII ŽALBENI OSNOV ODLUKA O KRIVIČNOPRAVNOJ SANKCIJI I IZ ČLANA 296.

STAV 1. TAČKA d) U VEZI SA ČLANOM 300. STAV 1. ZKP BIH

(i) Standardi za odlučivanje

58. Prije nego se osvrne na konkretne žalbene prigovore, Apelaciono vijeće naglašava da pretresno vijeće ima široko diskreciono pravo u utvrđivanju odgovarajuće kazne, obzirom da je u takvoj poziciji da najbolje može odmjeriti i ocijeniti dokaze izvedene na glavnom pretresu. Shodno tome, Apelaciono vijeće neće remetiti analizu pretresnog vijeća o otežavajućim i olakšavajućim okolnostima, kao ni težinu koja je data tim okolnostima, osim ako podnosilac žalbe ne pokaže da je pretresno vijeće zloupotrijebilo svoje široko diskreciono pravo.

59. Naime, podnosilac žalbe mora pokazati da je pretresno vijeće dalo težinu nebitnim i irelevantnim pitanjima, da nije dalo težinu ili dovoljno težine relevantnim pitanjima, da je napravilo očiglednu grešku u odnosu na činjenice na koje je primijenilo svoje diskreciono pravo, ili da je odluka pretresnog vijeća bila u tolikoj mjeri neopravdana, ili jednostavno nepravedna, da Apelaciono vijeće može izvesti zaključak da pretresno vijeće nije koristilo svoje diskreciono pravo na primjeren način. Apelaciono vijeće, također uzima u obzir da pretresno vijeće nije obavezno da posebno obrazlaže svaku otežavajuću i olakšavajuću okolnost, pa ako je Apelaciono vijeće uvjeren da je pretresno vijeće razmatralo te okolnosti, ono neće izvesti zaključak da je pretresno vijeće zloupotrijebilo svoje diskreciono pravo prilikom utvrđivanja odgovarajuće kazne.

(ii) Žalba Tužilaštva BiH

60. Tužilac u žalbi prigovara da prvostepeni sud nije pravilno odmjerio kaznu koja je izrečena optuženom, i to uzimajući u obzir okolnosti koje utiču da kazna bude veća, jer da ne postoji nijedna olakšavajuća okolnost na strani optuženog Inđića, pa ni ta da se radilo o licu mlađe životne dobi, sa nepunih 21 godinu života. Iako se okolnosti koje čine obilježja krivičnog djela ne mogu uzeti kao olakšavajuće niti otežavajuće okolnosti, tužilac naglašava da postoje opravdana odstupanja. Upravo tako smatra da je Sud trebao posebno cijiniti stepen krivične odgovornosti odgovornosti optuženog, jačinu ugrožavanja i povredu zaštićenog dobra, okolnosti učinjenja djela i držanje nakon učinjenog krivičnog djela. Dalje je obrazloženo da se težina predmetnog krivičnog djela ogleda u načinu njegove organizacije, koju ulogu je optuženi prihvatio u svojstvu komandira Interventne čete 2. PLPB (zajedno sa M.L. okupljanjem grupe od 25 njemu

potčinjenih pripadnika, obezbjeđenju materijalnotehničkih sredstava, zaustavljanje voza...). Pored toga u žalbi se naglašava da su svi njemu podređeni radnje poduzimali i ponašali se rukovodeći se ponašanjem i radnjama komandira, optuženog Indića. Stoga je Sud trebao cijeliti stvarni položaj optuženog unutar grupe, a da je to propustio učiniti tužilac zaključuje na osnovu izostavljenih dijelova iz optužnice u izreci presude. Konačno, tužilac smatra da se ima uzeti u obzir i neiskazivanje kajanja zbog učinjenja djela, te izostanak saradnje sa organima krivičnog gonjenja u svrhu rasvjetljavanja krivičnog djela i pronalaska tijela ubijenih civila. Na osnovu navedenog, tužilac je zaključio da izrečenom kaznom zatvora u trajanju od 15 godina nije zadovoljena svrha kažnjavanja, pogotovo uzimajući u obzir i da su oštećeni ovim predmetom izrazili nezadovoljstvo niskom izrečenom kaznom zatvora.

(iii) Nalazi Apelacionog vijeća

61. Razmatrajući odluku o krivičnopravnoj sankciji Apelaciono vijeće nalazi da je izrečena kazna zatvora optuženom pravilno odmjerena, te da je prvostepeno vijeće ispravno cijelilo sve okolnosti koje su u smislu člana 48. KZ-a BiH od značaja za odmjeravanje kazne. Tom zakonskom odredbom propisano je da će Sud učiniocu krivičnog djela odmjeriti kaznu u granicama koje su zakonom propisane za to krivično djelo, imajući u vidu svrhu kažnjavanja i sve okolnosti, kako olakšavajuće, tako i otežavajuće, koje utiču na to da kazna bude veća ili manja.
62. Cijeneći navedene žalbene prigovore Tužilaštva ovo vijeće nalazi da je prvostepeno vijeće pravilno odmjerilo kaznu optuženom imajući u vidu propisani kazneni okvir za krivično djelo za koje je optuženi oglašen krivim (od pet do petnaest godina, a izuzetno i kazna zatvora od dvadeset godina kao zamjena za smrtnu kaznu), pri tome cijeneći činjenicu da optuženi u vrijeme izvršenja krivičnog djela nije imao navršenu 21 godinu života, tj. da je bio mlađe punoljetno lica, a kao otežavajuće okolnosti bezobzirnost optuženog u izvršenju krivičnog djela, te posljedici koja se ogleda u usmrćenju većeg broja lica. Po nalaženju ovog vijeća ovako izrečena kazna adekvatna je težini krivičnog djela i stepenu krivične odgovornosti optuženog, te će se istom moći ostvariti svrha kažnjavanja propisana u članu 33. KZ SFRJ. Žalbeni prigovori po kojima je kao otežavajuće okolnosti na strani optuženog trebalo cijeliti činjenice da je isti postupao kao komandir Interventne čete čiji su pripadnici učestvovali u izvršenju krivičnog djela,

te da nije iskazao kajanje niti saradivao sa organima gonjenja u cilju rasvjetljavanja krivičnog djela i pronalaska tijela ubijenih lica, po ocjeni ovog vijeća nisu takvog značaja da bi mogli rezultirati izricanjem kazne zatvora u trajanju od dvadeset godina.

63. S druge strane, a ispitujući odluku o kazni u smislu člana 308. ZKP-a⁶, odnosno po proširenom dejstvu žalbe branioca optuženog, ovo Vijeće nalazi da se blažom kaznom od izrečene u konkretnom slučaju ne bi mogla postići svrha kažnjavanja.

64. Iz naprijed navedenih razloga, na osnovu člana 313. ZKP BiH, vijeće Apelacionog odjeljenja je odlučilo kao u izreci presude.

Zapisničar
Pravni savjetnik
Nedim Muminović

PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUDIJA
Hilmo Vučinić

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.

⁶ Iako je branilac optuženog u uvodu žalbe naveo da prvostepenu presudu pobija I zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji, isti nije obrazložio ovaj žalbeni osnov